

Folketingets Forhandlinger. (55.)

865

5. Nov. 1888: I. Del af Lovf. om

Egtefællers formuerkelige Tilgættelse. 866

Konen er aldeles redningsløst forfabt. Manden kan i en Rus eller paa anden Maade spille bort det Hele. De kunde have fiddet godt i det; men nu maa Konen gaa som en fattig Kvinde; det er retlig gyldigt, naar det ikke kan bevises, at Manden har været fra Sands og Samling, da han gjorde det, og det skal jo Meget til at bevise, at en Mand har været saa fuld. Det kan jo da ogsaa ske paa anden Maade end i Juldstab. Det kan ske blot af Vigt til Jobbert, til at handle, til at spille rask Kart, til at bytte Gaarde eller Lignende. Det kan saa let gaa saaledes, at den Mand, som havde en Gaard, tilsidst kommer til at sidde i et Indsidderhus i Stedet for i den prægtige Gaard, og Konen maa følge Trop; det er ikke nogen Skilsmisegrund, om hun kan risikere at komme til at sidde i en Indsidderstue. Det var jo da heller ikke det Værste, hvis da Manden havde tumlet saaledes, at han var vant til, hvad en Indsidder er vant til; thi saa var det i Grunden bedre for dem, at de sad der; men ofte er det saaledes, at den Mand, for hvem det er gaaet tilbage paa denne Maade, ikke duer til igjen at reise sig. Ja, det er forfærdeligt, det indrømmer jeg, men jeg siger, at Misbrug af Reglen, de frygtede Undtagelser fra Reglen, maa ikke dræbe en Regel, som er absolut nødvendig som Grundlag for hele vort Livs naturlige Udvikling. Dermed vil jeg dog nødig sige, at der med En af dem absolut skal være ment Manden. Der er mange Steder, hvor Konen maaste er langt dygtigere til Handel og Vandel, det ser man ofte. Efter Mandens Død gaar Alting godt, men medens han levede, sad de i Gjæld hvert Aar. Det, der er nødvendigt, er, at En af dem har Myndighed til at handle udover det, der udfordres til fælles Nytte og uimgængelig Fornødenhed. Det kan vel saa nok være, at man derved lider Tab, eller at den Anden kunde gøre det bedre og mere til fælles Nytte; men overhovedet maa Retten til at handle selvstændigt, enten det gaar op eller ned, være hos en af Parterne og da hos den af dem, som de kan blive enige om efter Egtefælskontrakten, og det bliver da vel hos den, der kommer mest frem paa de Steder, hvor de efter deres Virksomhed skulle have deres Handel og Vandel. Naar jeg nu f. Ex. tænker mig en Manufakturhandlerinde

gitt med en Mand i en rolig Virksomhed, saa vilde jeg finde det ganske overordentligt naturligt, om Ektepagten indeholdt en Regel om, at det var hende, som havde Raadighed over Fællesboet til Handels og Vandel Fremme. Der kan naturligvis ske Undtagelser, men Reglen burde være, at En skulde have Myndigheden, saa at de ikke skulle være nødt til at gaa i Gælden paa hinanden hver Gang, naar der skal voves Noget. Men som sagt, dette fører mig for vidt, og jeg beder om Undskyldning, fordi jeg kom dybere ind paa det. Jeg finder med den ærede Forslagsstiller, at den høitærede Minister for skarpt har stillet § 9 og § 2 sammen. Og saa jeg har været uheldig med at kunne opfatte den høitærede Ministers Stilling i saa Henseende; men det er jo heller ikke nødvendigt i Diebliffet at komme ind derpaa. Jeg indrømmer altsaa, at det er et vigtigt Samfundsspørgsmaal, og at det ogsaa her er værd at diskutere om en Tilstand, der ikke i alt Væsentligt er tilfredsstillende, men trænger til meget vigtige Forandringer. Hvad Sagen selv angaar, ønsker jeg, at Særeie blev Reglen, medmindre der var oprettet Ektepagt om det Modsatte, og at Særeiebestemmelsen var affattet saa klart, at ikke væsentlige Hindringer kom til Stede, og saaledes, at i det Tilfælde, hvor der ikke var gjort Noget, gjaldt Loven. Det vil altsaa være det Omvendte af, hvad der nu finder Sted, der er det Ustavelige efter min Mening; thi hvad der nu finder Sted, er efter mit Begreb en stor Uret mod Kvinden. I mangfoldige Tilfælde gaar det særdeles godt; men Manden kan benytte sin Retsstilling til stor Fortræd for hende.

Salkier: Den sidste ærede Taler udtalte, at jeg skulde være i særdeles Grad konservativ. Ja, hvorledes jeg iøvrigt maatte se paa de politiske Forhold i det Hele, bliver jo en Sag for sig, men i dette Tilfælde tror jeg dog, jeg har fuld Ret til at hævde den konservative Sag, naar det er 700 Aars Retsudvikling, som har fundet sit Udtryk i den nuværende Ordning saaledes, at den efterhaanden som den stille Magt har sat ud af Kraft det ene Lovbud efter det andet, indtil den har naaet sin Slutning i et fuldstændig Formuefællerskab. Jeg tror derfor, at det er de Herrers Sag, som ville bevise, at